

Так, український законодавець під електронними грошима розуміє одиниці вартості, що зберігаються на електронному пристрої, приймаються як засіб платежу іншими особами, ніж особа, яка їх випускає, і є грошовим зобов'язанням цієї особи, що виконується в готівковій або безготівковій формі (див. ст. 15 Закону України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні» у редакції від 18.09.2012р.). На нашу думку, це поняття є вузьким, зміст якого не працює на випередження часу у сфері можливої появи новітніх технологічних платіжних продуктів та інструментів у майбутньому України. Також дане визначення не охоплює всі форми прояву та види наявних на сучасному ринку електронних грошей, що, в свою чергу, може бути однією з причин неузгодження з Національним банком України правил використання таких електронних грошей, як WebMoney Transfer, Інтернет.Гроші, VkrMoney, RBKMoney, Яндекс.Гроші, QJWI, E-gold [3]. Хоча, у цілому наданий українським законодавцем термін «електронні гроші» відповідає вимогам законодавства Європейського Союзу.

При цьому нормами Директиви 2009/110/ЄС встановлено, що управління електронними грошима здійснюється їх власником через передбачений для цього спеціальний рахунок. Проте, у чинному українському законодавстві для зазначених цілей вживається виключно термін «електронний пристрій».

Підсумовуючи викладене вище, можна зробити висновок, що саме зміст поняття «електронні гроші» в українському законодавстві потребує певного уточнення. Таким чином, пропонуємо під електронними грошима розглядати одиниці вартості, що зберігаються на електронному пристрої, передбачаються для отримання коштів у готівковій або безготівковій формі з метою здійснення платіжних операцій та приймаються іншими особами, ніж особа, яка їх випускає, і є безстроковим грошовим зобов'язанням цієї особи на пред'явника.

Список використаних джерел:

1. Директива 2009/110/ЄС. Європейського Парламенту та Ради щодо започаткування та здійснення діяльності установами - емітентами електронних грошей та пруденційний нагляд за ними, що вносить зміни до Директиви 2005/60/ЄС та 2006/48/ЄС, та скасовує Директиву 2000/46/ЄС, від 16.09.2009 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_a18.

2. Report on electronic money, European Central Bank, 1998, Postfach 16 03 19, D-60066 Frankfurt am Main. – 31 August 1998. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/emoneyen.pdf>.

3. Щодо використання електронних грошей в Україні: Лист Національного банку України від від 26.06.2014 р. № 25-109/33434 // Бізнес-Бухгалтерія-Право. Податки. Консультації. – 2014. – № 34. – С. 43.

Закон України «Про захист прав споживачів» у світлі євроінтеграції

Тищенко Ю.В., доцент кафедри господарсько-правових дисциплін ННІП НАВС, кандидат юридичних наук

Спеціальне законодавство з питань забезпечення прав споживачів з'явилося в Україні відносно недавно – на початку 1990-х років. За

радянської доби регулювання споживчих відносин здійснювалося в основному нормами кодифікованого цивільного законодавства.

Чинне на той час споживче законодавство не відповідало нормам і принципам міжнародного права, зокрема Керівним принципам для захисту прав споживачів, схваленим резолюцією Генеральної Асамблеї ООН від 9 квітня 1985 року. Ця невідповідність проявлялася, насамперед, у тому, що не всі права споживачів, визнані міжнародним співтовариством, були належним чином законодавчо врегульовані, а деякі з них, що знайшли відображення у законодавстві, не мали механізму реалізації і тому носили декларативний характер.

В умовах свободи підприємництва необхідність у спеціальному законодавстві стала очевидною.

В Україні першу редакцію Закону «Про захист прав споживачів» було прийнято 12 травня 1991 року. Його ухвалення і зміст засвідчили, що наша держава враховує загальновизнані вимоги щодо забезпечення інтересів споживачів, викладені у Керівних принципах для захисту інтересів споживачів. Можна сказати, що цей Закон став першим вагомим внеском у формуванні законодавчої бази з питань забезпечення прав споживачів.

Хоча з моменту прийняття зазначеного закону і було внесено багато правок та змін, зокрема два рази цей закон було викладено у новій редакції, його норми потребують вдосконалення.

З огляду на ратифікацію Верховною Радою України Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, що відбулася 16 вересня 2014 року і стала першим кроком до реалізації європейських прагнень України та виконання Загальнодержавної програми адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу, затвердженою Законом України від 18 березня 2004 року, питання захисту прав споживачів визначені одними з пріоритетних сфер, в яких здійснюється адаптація законодавства України.

Як відомо, національне право країн Європейського Союзу ґрунтується на положеннях директив, прийнятих Парламентом та Радою ЄС. Водночас слід зауважити, що Директиви Європейського Союзу встановлюють загальні вимоги, які повинні виконувати окремі держави – його члени, а не те, яким чином повинні бути організовані їх національні закони. Через це існують певні відмінності у споживчому законодавстві окремих держав.

Серед міжнародних актів щодо забезпечення прав споживачів, слід розглянути Хартію захисту споживачів, прийняту на 25 сесії Консультативної Асамблеї Європейського Союзу у 1973 році (резолюція № 543) та Керівні принципи захисту інтересів споживачів, прийняті Генеральною Асамблеєю ООН 9 квітня 1985 року (резолюція № 248) та розширені у 1999 році.

Порівняльний аналіз прав споживачів, закріплених у законодавчих актах України та у цих міжнародних документах, свідчить про певні відмінності між ними. Зокрема, законодавчі акти України не передбачають прав на споживчу освіту та на здорове навколишнє середовище.

Проте, деякі принципи директив ЄС щодо питань забезпечення прав споживачів вже знайшли своє відображення в українському законодавстві.

Серед них – Директива 99/44 ЄС про деякі аспекти продажу споживчих товарів і пов'язаних з ними гарантій, Директива 85/577ЄЕС про захист споживачів щодо контрактів, що укладені поза діловими приміщеннями, Директива 97/7 ЄС про захист прав споживачів у договорах, що укладаються на відстані (дистанційних контрактах) щодо надання споживачу інформації про реквізити продавця (постачальника), основні характеристики товару, ціну, форму оплати, доставки, виконання, Директива 98/6 ЄС про захист споживачів шляхом зазначення цін на продукти, що пропонуються споживачам, Директива 93/13ЄЕС про несправедливі умови в контрактах зі споживачами та Директива 98/27 про заборони задля захисту споживачів (про накладення судових заборон), Директива 84/450 ЄЕС про гармонізацію регламентів та адміністративних положень держав-членів, що стосуються неправдивої реклами, що може вестися в оману, Директива Ради 98/27 ЄС щодо судових заборон з метою захисту прав споживачів.

Водночас, слід зауважити що деякі директиви ЄС залишаються неврахованими при реформуванні вітчизняного споживчого законодавства, що є недоліком в процесі забезпечення прав споживачів в Україні.

Також, на наш погляд, виявляється хибним вилучення із Закону України «Про захист прав споживачів» деяких прогресивних положень, наприклад статті 11 «Гарантований рівень споживання». Згідно з цією статтею гарантований рівень споживання забезпечувався стимулюванням виробництва товарів, виконання робіт та надання послуг, запровадженням у разі необхідності нормованого розподілу товарів, якщо немає гарантій їх вільного придбання кожним споживачем, запровадженням компенсаційних виплат, різних видів допомоги і пільг громадянам. Саме такі положення містить Резолюція № 39/248 Генеральної Асамблеї ООН «Керівні принципи щодо захисту інтересів споживачів» прийнята 9 квітня 1985 році та переглянута у 1999-му.

Нагадаємо, як міжнародні документи так і директиви ЄС покликані сприяти активній політиці урядів цих країн щодо захисту інтересів споживачів. Україна, як асоційований член ЄС, повинна врахувати такі рекомендації в своєму законодавстві.

Проблеми визначення правового становища товарної біржі

Борцевич П.С., доцент кафедри господарсько-правових дисциплін ННПП НАВС, кандидат юридичних наук,

Однією з проблем правового регулювання діяльності товарних бірж є невизначеність місця бірж серед інших організаційно-правових форм юридичних осіб, що не дає змогу цій організації забезпечувати захист своїх прав в повному обсязі. Питання організаційно-правової форми товарної біржі залишається відкритим. Ще з прийняттям Закону «Про товарну біржу» в 1991 році, законодавець так і не прописав в законі норму, яка б чітко врегулювала це питання.